

Dönem Başkanı
Prof. Dr. Elif Dağlı
Türk Toraks Derneği

Genel Sekreter
Mustafa Seydioğulları
TAPDK

SSUK ÜYELERİ

Aile ve Sosyal Araştırma Genel Müdürlüğü
Ankara Madde Bağımlılığı Araştırma Tedavi ve Eğitim Merkezi
Ankara Eczacı Odası
Atatürk Sanatoryumu
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İSGÜM
Çankaya Belediyesi
Diyanet İşleri Başkanlığı
DSÖ Türkiye Temsilciliği
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Halk Sağlığı Uzmanları Der.
Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Milli Eğitim Bakanlığı
Milli Eğitim Sağlık Eğitim Vakfı
Pratisyen Hekimlik Derneği
Sağlığı Geliştirme ve Sigara ile Mücadele Derneği
SB Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı
SB TSHGM Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar ve Kronik Durumlar Daire Başkanlığı
SB TSHGM Ruh Sağlığı Daire Başkanlığı
SB TSHGM Tütün ve Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele Daire Başkanlığı
SB Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Temiz Nefes Sigarasız Yaşam Derneği
TMMOB Ziraat Müh. Odası
Turizm ve Çevre Gazetecileri Derneği
Tüketici Hakları Derneği
Türk Akciğer Kanseri Der.
Türk Dişhekimleri Birliği
Türk Geriatri Derneği
Türk Hemşireler Derneği
Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu
Türk Kardiyoloji Derneği
Türk KBB-BBC Derneği
Türk KBB-BBC Vakfı
Türk Pediatri Kurumu
Türk Tabipleri Birliği
Türk Toraks Derneği
Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Derneği
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı
Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye Otel Lokanta Dinlenme Yerleri İşçileri Sendikası
Türkiye Yeşilay Cemiyeti
Türkiye Ziraatçılar Derneği
Tütün Eksperleri Derneği
Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu
Tütünsüz Yaşam Derneği

Genel Merkez

Türk Toraks Derneği
Turan Güneş Bulvarı
Koyunlu Sitesi No: 175/19
Oran/Ankara

Tel : 0312 490 40 50
Faks : 0312 490 41 42
toraks@toraks.org.tr
www.ssuk.org.tr

Sigara yasağından zarar gören tek sektör 'sigara endüstrisi' oldu

4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un yumuşatılmasına yönelik girişimleri değerlendiren Sigara ve Sağlık Ulusal Komitesi (SSUK) yasağın yürürlüğe girmesinden bu yana ikram sektöründe % 5.2'lik bir artış olduğunu saptadı. Sonuç olarak, "Sigara yasağından sonra zarar gören ve kârları azalan tek bir sektör vardır, o da sigara endüstrisidir" değerlendirmesi yapıldı.

4207 sayılı Kanun, halkımızın büyük çoğunluğu ve birçok işletme tarafından desteklenirken, yer yer karşıt eylemlere de tanık olunmaktadır. Sigara içmeyenleri korumak başta olmak üzere birçok önemli halk sağlığı boyutu olan sigara kontrolüne yönelik yasa, CHP Adıyaman Milletvekili Şevket Köse'nin yasanın yumuşatılmasına yönelik teklifi ile yeniden gündem konusu oldu. Hemen ardından CHP İstanbul Milletvekili ve Genel Sekreter Yardımcısı Algan Hacaloğlu, TBMM'de düzenlediği basın toplantısında, kapalı yerlerde sigara içme yasağı getiren düzenlemenin özünde çok doğru bir yasa olduğunu, ancak gerekli değerlendirmeler yapılmadan çıkarıldığını öne sürerek, bazı yerlerde sigara içme yasağının 2015 yılı sonuna kadar uygulanmamasını öngören bir yasa teklifi verdi.

Hacaloğlu, Türkiye'de 500 bin civarında kahvehane ve kiraathane olduğunu, 1.5 milyon insanın buralardan geçimini sağladığını ve bu yerlerin 10 milyon kişiye hizmet verdiğini belirtti. Bu yerlerin yasak konusunda, 2015 yılı sonuna kadar bir uyum dönemine gereksinimi bulunduğunu ileri süren Hacaloğlu, teklifin parti MYK toplantısında görüşüldüğünü ve parti görüşü çerçevesinde hazırlandığını bildirdi.

Teklif göre, "... pastane, lokanta gibi yeme içme yerlerinde tütün mamulleri kullanmaya mahsus kapalı alanlar oluşturulabilecek. Bu alanlara 18 yaşından küçükler giremeyecek. 2015 yılı sonuna kadar, kahvehane, kiraathane, birahane, lokal gibi işletmelerde,

mekân girişlerinde dışarıdan kolayca görülebilecek şekilde 'içeride sigara içilebilir' levhası

asılması ve yeterince havalandırma baca ve menfezleri sağlanması kaydıyla, tütün ürünleri tüketilebilecek.”

Tüm bu olumsuz gelişmeler karşısında, yasanın hazırlanmasında önemli rol oynayan Sigara ve Sağlık Ulusal Komitesi (SSUK) konuyla ilgili geçek durumu uluslararası boyutlarıyla ortaya koymayı görev saymaktadır.

Öncelikle tütünle ilgili yasa bir halk sağlığı yasasıdır ve hiçbir ekonomik gerekçe sağlığın önüne geçemez. Yüz bin vatandaşımızın sigara nedeniyle öldüğü, kapalı alanlarda sigara yasaklarının tüketimi % 25 azalttığı, hiç bir havalandırma sisteminin sigara içinde kanser yapıcı tanecikleri arındırmadığı, sigara dumanına maruz kalanlarda kanser riski ve kalp krizi riskinin % 25 oranında arttığı gerçekleri, yıllardan beri uluslararası sağlık otoriteleri, ülkemizin bilim insanları ve Komitemiz’in bileşeni olan kuruluşlar tarafından kamuoyuna yansıtılmıştır. Bu gerçekler, yukarıda belirtilen yasa tekliflerinde ele alınan tüm savları geçersiz kılmaktadır.

Konunun ekonomik boyutuna gelince, sigara içerek artık tamamı uluslararası tütün devlerinin elinde olan ülkemiz tütün pazarına yılda 20 milyar dolar ödenmektedir. Her yıl sigaraya bağlı hastalıkların tedavisi için 30 milyar dolar sağlık harcaması yapılmaktadır. Kısacası, sigara alışkanlığı ve yarattığı sağlık sonuçları için yılda 50 milyar dolar yok olup gitmektedir.

Merkez Bankası ve Maliye Bakanlığı’ndan elde edilen güncel veriler, ikram işletmelerinin zarar ettiğini öne sürerek yasada değişiklik önerisi veren Şevket Köse’yi ve Algan Hacaloğlu’nu tekzip etmektedir. Ayrıca ikram endüstrisinde yasal önlemler diğer sektörlerle göre bir buçuk yıl geç başlatılmış ve uyum çalışmaları yapılması için yeterli süre tanınmıştır. Ne yazık ki başta kahvehane sahiplerinin meslek kuruluşları olmak üzere bu sektörün temsilcileri, uyum sağlamak yerine, süreyi yasadan vazgeçilmesi için uğraşmakla harcamıştır. SSUK tüm bu nedenlerle, tekliflerin ivedilikle geri çekilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Sigara Tüketimi ve İkram Endüstrisinin Durumuna İlişkin Güncel Veriler

SSUK’nin yaptığı çalışmalar sonucunda, 2009 Temmuz ayında yürürlüğe giren yasa ile Temmuz-Kasım aylarında, Türkiye’de son beş yılın en düşük sigara tüketiminin gerçekleştiği belirlenmiştir. 2007 yılının aynı dönemine göre 233 milyon paket, 2008 yılının aynı dönemine göre 185 milyon paket daha az sigara içilmiştir. 2007 yılının aynı dönemine göre sigaraya, 1 milyar 165 milyon TL, 2008 yılının aynı dönemine göre 922 milyon TL daha az para harcanmıştır. Aynı dönemde Türkiye’nin GSYİH % 3.3 oranında düşerken, restoran ve kahvehanelerin de içinde bulunduğu ikram sektöründe % 5.2’lik bir gelir artışı olmuştur. Bu verilerin açıkça ortaya koyduğu gibi, lokantalar ve kahvehaneler de dahil olmak üzere, kamuya açık tüm kapalı ortamlarda sigara içilmesini yasaklayan yasa işe yaramakta, insanlarımızın daha az sigara tüketerek daha az zarar görmesini sağlamaktadır. Zarar gören ya da kârları azalan yalnızca sigara endüstrisi olmuştur.

TC Maliye Bakanlığı'ndan alınan bilgilere göre, 2009 yılı Ocak-Ekim ayları arasında ikram sektöründeki işletme sayısında %2.7, lokanta vb yemek sektörü sayısında %3.5 ve alkollü içki servisi yapan işletme sayısında da %3.0 oranında artış yaşandığı anlaşılmaktadır. Aynı dönemde ikram sektörü tarafından yatırılan KDV miktarı 2009 yılı Ocak ayında 800 milyon TL dolayından, Ekim ayında 1120 milyon TL'ye yükselmiştir.

İşletme sahiplerinin bazıları çeşitli nedenlerle işyerlerini kapatıyor; ancak kapanandan daha fazla sayıda işletme açılıyor. Sigara yasağının bu kapanmalarla bir ilgisi bulunmamaktadır. Yasanın ikram sektörünü kapsayan bölümünün yürürlüğe girdiği Temmuz 2009 tarihinden sonra, bu sektörde kapanan 7.387 işyerine karşılık 12.652 yeni işletme açılmış bulunuyor.

İkram Sektöründe İşletme Sayıları ve KDV Ödemeleri (Ocak-Ekim 2009)

	İkram sektörü toplam işyeri sayısı	Yemek sektörü işyeri sayısı	Alkollü içki servisi verilen işyeri sayısı	KDV miktarları
Ocak	929,000	368,000	25,150	835,320,692
Haziran	948,000	377,000	25,700	1,078,944,006
Ekim	956,000	381,000	25,950	1,055,412,088

İkram Sektöründe Kapanan ve Açılan İşletme Sayıları (Ağustos 2008-Ekim 2009)

	Ağustos-Ekim 2008	Ocak-Haziran 2009	Temmuz 2009	Ağustos-Ekim 2009
KAPANAN	10720	19611	3168	4219
AÇILAN	15733	40953	5335	7317
FARK	+ 5013	+ 21343	+ 2167	+ 3098

Sonuç olarak, ortaya konmuş olan bu verilere göre, ikram sektöründeki dalgalanmaların önceki yılların aynı dönemlerine göre belirgin bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Daha önce uluslararası deneyimlerle kanıtlanan gerçekler ülkemizde de aynen yaşamaktadır. Kapalı yerlerde sigara içmenin kontrolüne yönelik yasal önlemler, ikram sektörünü etkilememektedir. Sigara içme nedeniyle çıkan münferit olaylar, toplumun genelinde başka nedenlerle görülen çatışmalardan daha fazla değildir. Kimi işletmelerin yaşadığı sorunlar ise, ekonominin genel darboğazlarından kaynaklanmaktadır ve çözümleri de bu bağlamda değerlendirilmelidir.

TBMM tüm siyasal partilerin katılımıyla kabul ettiği halk sağlığını ve gelecek kuşaklarımızı korumaya yönelik bu önemli yasaya sahip çıkmalıdır. Popülist yaklaşımlarla Yasa'nın "yumuşatılması" girişimlerinden ivedilikle vazgeçilmelidir.

Sigara ve Sağlık Ulusal Komitesi (SSUK) adına

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)

Türk Toraks Derneği (TTD)